

Arkeologisk utredning

Stadsliden 2:3, m fl, Umeå socken och kommun,
Västerbottens län.

Västerbottens museum/Uppdragsverksamheten
Jans Heinerud 2003

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Syfte	4
Landskap och topografi	4
Historik och fornlämningsmiljö	4
Metod	5
Utredningen	5
Tekniskt/administrativa uppgifter	5
Referenser	5

Bilagor

- Karta över fornlämningsområdet (RAÄ 15, Umeå sn) samt del av planområdet. Skala 1:600.

Inledning

AB Bostaden i Umeå avser att bebygga området Stadsliden 2:3, m fl, med fem punkthus samt ett lamellhus . Med anledning av att en del av planområdet ligger inom fornlämningsområdet för gravrösen (RAÅ 15, Umeå socken) beslutade Länsstyrelsen att en antikvarisk medverkan och kontroll skulle ske samtidigt med ingreppet i området. Syftet är att bevaka grävningsarbetet så att tidigare okända kulturlager eller anläggningar inte skadas. I beslutet ingick även att fornlämningsområdet skulle karteras och iordningställas samt förses med en informationsskylt (Lst 220-7674-2002).

Ansvarig för uppdraget är 1:e antikvarie Jans Heinerud, Västerbottens museum. Arbetet utfördes under våren-sommaren 2003 av Anders Huggert och Jans Heinerud, Västerbottens museum.

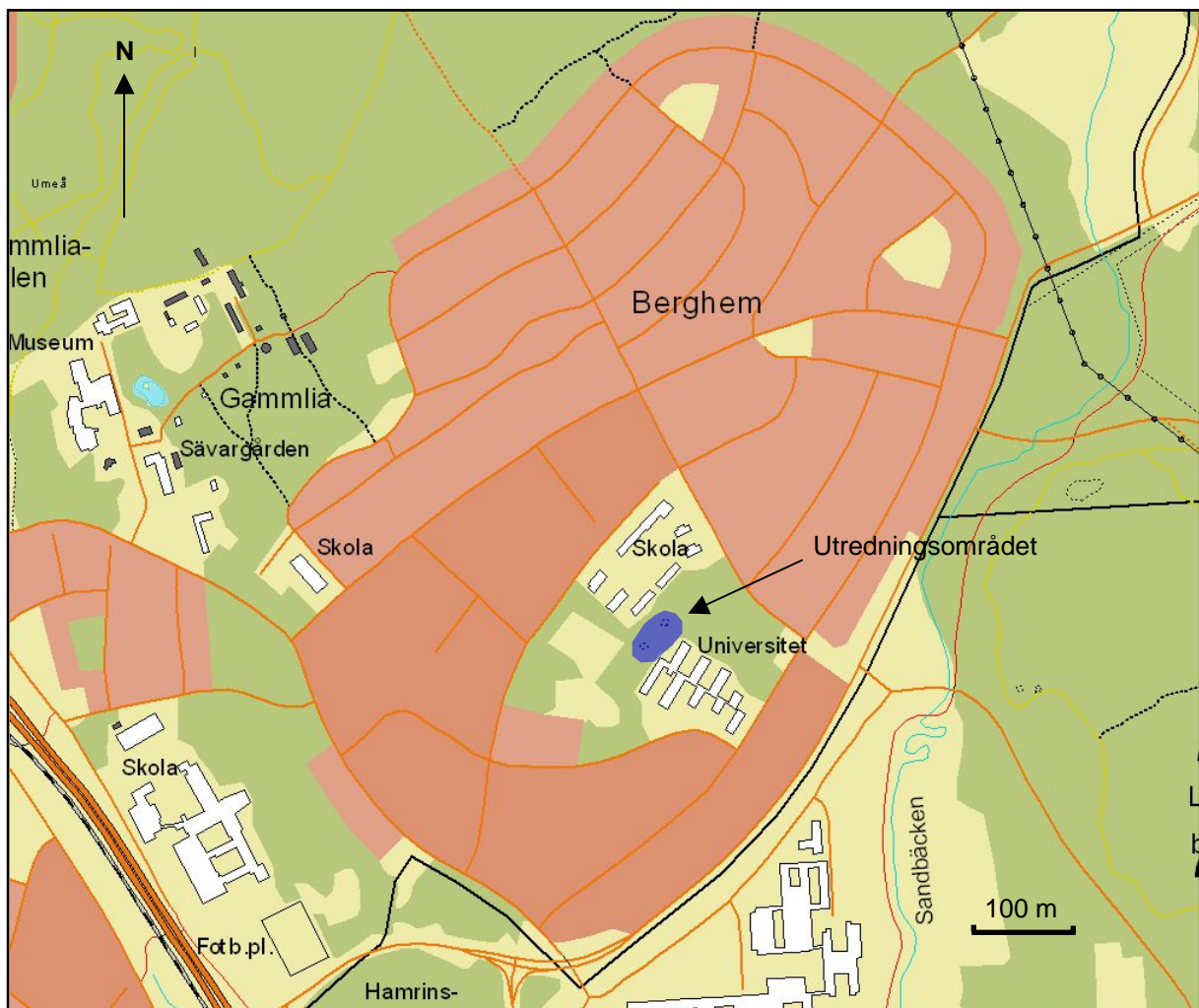

Fig. 1. Utredningsområdet (blå skraffering).

Sammanfattning

Vid den antikvariska kontrollen som skedde i samband med att ett mindre område avbanades strax söder om röse nr 2, påträffades inga nya fornlämningar.

De stensamlingar som påträffades i anslutning till rösen och som var anlagda av sten som vid olika tillfällen hade bortplockats från rösen, har karterats in på en plan (bil 1) samt återställts till resp. röse.

Fornlämningsområdet har röjts på sly och ris samt kommer även inom en snar framtid att förses med en informationsskylt.

Syfte

Syftet med den antikvariska kontrollen var att undersöka om oregistrerade fornlämningar kom att beröras av ingreppet inom fornlämningsområdet för RAÄ 15, Umeå sn. Vidare syftade utredningen till att dokumentera och iordningställa samt förse fornlämningsområdet med en informationsskylt.

Landskap och topografi

Det aktuella undersökningsområdet utgörs av del av fastigheten Stadsliden 2:3, och upptar en yta av ca 2000 m². Området utgörs av en flack till svagt sydostluttande sandig moränmark på nivåer mellan 37,5-36,5 m ö h. Området är beväxt med blandskog.

Historik och fornlämningsmiljö

I samband med en seminariegrävning år 1960 undersökte och restaurerade Hans Christiansson ett av rösen (nr. 2). Inga fynd påträffades i röset. Emellertid omnämner han en vall av grus med decimeterstora stenar runt röset, vilka delvis var skärvida och skarpkantade (möjligen skärvsten). Innanför vallen låg en relativt välbevarad kantkedja. Vidare omnämns en "mycket ren" klapperstensyta utanför rösets norra och västra sida, vilken möjligen kan ha utgjort en bålplats. Christiansson konstaterar även att fyllningsstenar från röset är bortförda, enligt uppgift i samband med Umeås uppbyggnad efter den stora branden 1888. Detta faktum bör även gälla för röse nr 1 som idag närmast har ett insjunket utseende än välvt (Christiansson 1960).

I samband med en detaljplanläggning av området utförde Västerbottens museum år 1999 en arkeologisk utredning. Vid detta tillfälle undersöktes även området vid paviljongerna. Vid utredningen påträffades inga nya fornlämningar (Andersson 1999).

De två rösen kan genom sin lokalisering och nivå över havsytan (ca 36-37 m ö h) dateras till ca 1700 f Kr, dvs. bronsålder. En boplatz kopplad till rösen kan möjligtvis legat söder eller öster om fornlämningarna där de topografiska förhållandena för en boplatz är gynnsamma.

Metod

Karteringen av fornlämningsområdet utfördes med hjälp av totalstation. Den antikvariska kontrollen utfördes genom en okulär besiktning och provgropsgrävning inom relevanta områden. Iordningställandet av området skedde manuellt.

Utredningen

Innan utredningen hade Stiftelsen Bostaden stängslat av området närmast röse nr. 2. Omkring 2-5 meter söder om stängslet var gränsen för det område som skulle exploateras.

Utredningen började med en kartering av området som utfördes med hjälp av totalstation. Vid karteringen uppmärksammades ett antal mindrestenssamlingar i anslutning till rösen. Stensamlingarna är alla recenta, dock anlagda under olika tidpunkter och mer eller mindre övertorvade. Stenarna som mäter mellan 0,1-0,3 m stora härstammar sannolikt de från rösen. Efter karteringen och undersökningen återfördes de löst liggande stenarna till resp. röse.

Vid den antikvariska kontrollen som skedde i samband med att ett mindre område avbanades strax sydost om röse nr 2 och vid gränsen för planområdet, påträffades inga nya fornlämningar (bil.1).

Tekniskt/administrativa uppgifter

Vbm dnr: 358/02

Lst dnr: 220-7674-2002

Ekonomisk karta: 20K 7e (skala 1:10 000)

Höjd över havet: 36,5-37,5 m

Utredningens areal: ca 2000 m²

Tidsåtgång i fält: 3 dv

Skyltproduktion och rapport: 1 dv

Personal: Jans Heinerud och Anders Huggert

Den antikvariska kontrollen utfördes under april-maj 2003.

Skyltproduktion kommer att ske under hösten 2003.

Rapport och fotografier förvaras vid Västerbottens museum.

Referenser

Andersson, B. 1999. *Rapport över särskild utredning av område i anslutning till RAÄ 15, Umeå socken och kommun. Västerbottens län. Rapport Västerbottens museum.*

Christiansson, H. 1960. *Rapport över undersökning och restaurering av röse (RAÄ 15:2). Umeå socken och kommun. Arkivhandling. Västerbottens museum..*

Fig. 2. Utredningsområdet. I förgrunden ser man området som senare kom att avbanas, I bakgrunden syns stängslet och bakom det röse nr. 2. Foto mot N.

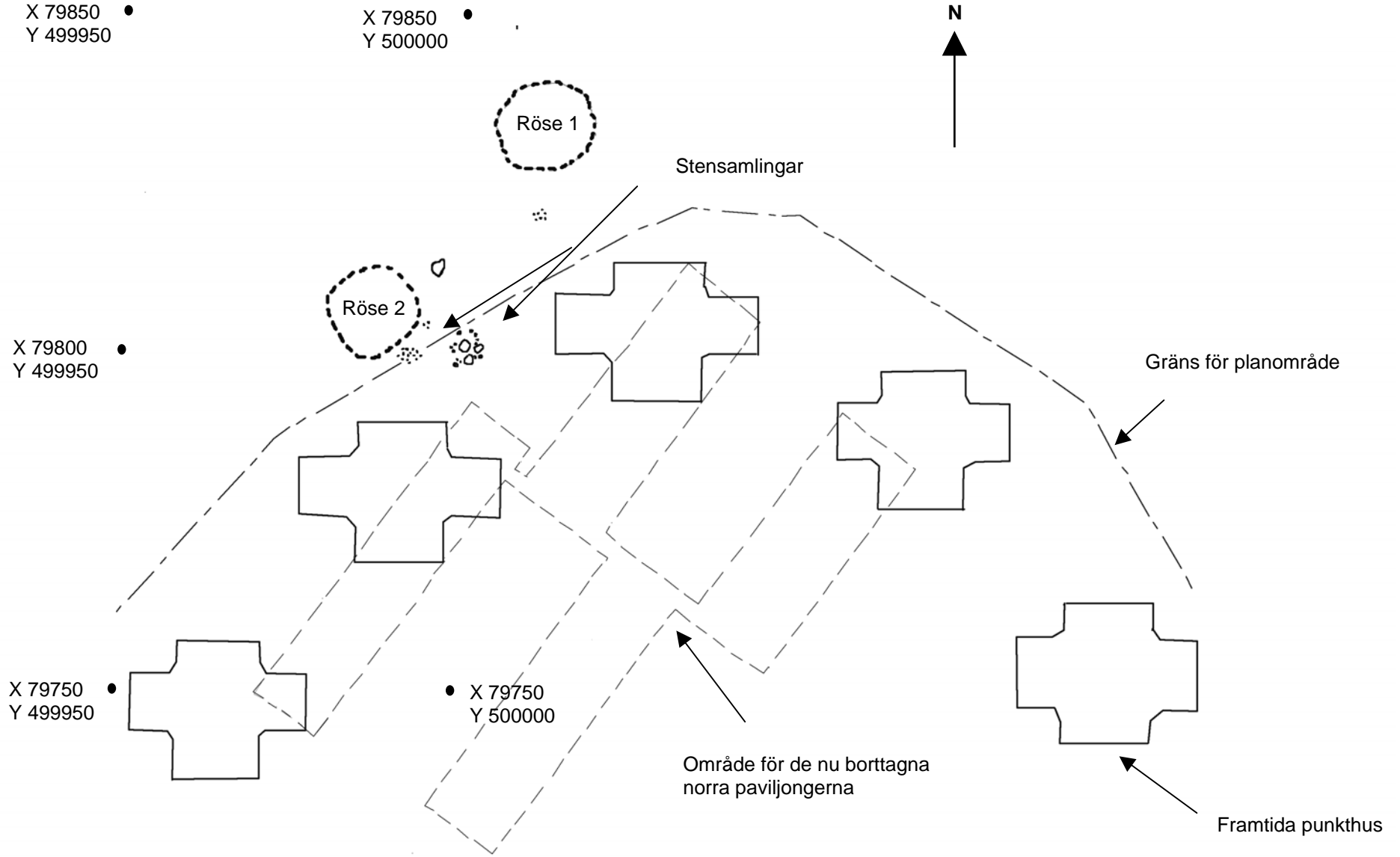
Fig.3. Röse nr.2. Foto mot V.

Fig. 4. Stensamling runt tre jordfasta block. I bakgrunden röse nr. 2. Foto mot NV.

Fig. 5. Stensamling belägen ca 2 m S om röse nr. 2. Foto mot SV.

Karta över fornlämningsområdet (RAÄ 15, Umeå sn) samt del av planområdet. Skala 1:600.

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Box 6083, 906 03 Umeå
Telefon 090-17 18 00. Telefax 090-77 90 00.
info@vasterbottensmuseum.se
www.vasterbottensmuseum.se